

Het leven wint

*Maria Magdalena in
de tuin met Jezus,
detail van mozaïek in
Resurrection Chapel,
Washington National
Cathedral*

Leef weer, lééf weer, Magdalene,
leef weer in het licht, wees blij!

Jezus is aan u verschenen
en de dood voorgoed voorbij.

Leef weer, lééf weer, Magdalene,
lééf weer in het licht, wees blij!

Halleluja, zingen wij.

Het leven wint, op weg naar Pasen

Iedere keer als ik de OKe rondbreng in 'mijn' nieuwbouwwijk valt het me weer op: het tempo waarmee de nog maar pas aangelegde tuinen in ware paradijsjes veranderen. In een paar jaar tijd heb ik deze metaformose mogen waarnemen: plantjes worden struiken, gras schiet hoog op en bloemen vormen een weelderig tapijt.

Marion Kuiper

De woestijn zal jubelen en bloeien, Rietke Kapel, quilttechniek, atelier Quiltkapel

In de tijd waarin dit geschreven werd, stond deze bloeiende woestijn symbool voor een nieuwe toekomst voor mensen die in ballingschap waren. Zij mochten eindelijk terug naar huis! Maar over de horizon heen kijkt dit visioen ook vooruit naar onze tijd. Als wij ons ontheemd voelen in een wereld die we niet meer als de onze ervaren, mogen wij thuiskomen in Gods nieuwe land. Een land dat we nu al kunnen ervaren, en dat in de toekomst volledig tot bloei zal komen.

Hoop

Wij mensen zijn in staat gebleken de natuur in rap tempo te vernietigen. Maar wij hebben ook het vermogen om haar de

ruimte weer terug te geven. Wij kunnen meewerken aan de dood, maar ook aan het leven. In deze tijd van klimaatverandering wil ik het visioen van de bloeiende woestijn niet alleen geestelijk maar ook letterlijk opvatten. Het visioen geeft mij hoop voor de toekomst. Een toekomst waarvan ik de voortekens nu al zie: in opbloeiende tuinen, in terugkerende vogels.

Avondgebeden

'Het leven wint!' is dit jaar het thema van de (woensdag)avondgebeden in de veertigdagentijd. Hierin speelt de tuin een belangrijke rol, zie de pagina's 10 en 11 van deze OKe.

in een mum van tijd door de vogels ontdekt werd. In 2010 waren er al meer dan 100 verschillende vogelsoorten gezien, en dat aantal is inmiddels opgelopen tot 250. Zo snel kan het gaan!

Een bloeiende woestijn

In de bijbel vinden we in Jesaja 35 een visioen van een woestijn die in een mum van tijd verandert in een bloeiende tuin, waar het veilig is, en waar angst en verdriet ver weg zijn:

De woestijn zal zich verheugen, de dorre vlakke vrolijk zijn, de wildernis zal jubelen en bloeien, welig bloeien als een lelie.

Terwijl ik van brievenbus naar brievenbus loop, voel ik me dankbaar voor het feit dat zo veel mensen moeite doen om hun directe omgeving te vergroenen. Het leidt op den duur tot meer biodiversiteit: plantjes, insecten en op lange termijn vogels. En ik ben gek op vogels.

Vogels

Zo nu en dan fiets ik, gewapend met mijn verrekijker, naar *Lentevreugd* om vogels te kijken. *Lentevreugd* is een voormalig stuk bollengrond in Wasse naar, tussen de Pan van Persijn (Panbos) en Rijksdorp. Dit terrein is vanaf 2002 omgevormd tot een natuurgebied, dat

Redactie van deze bijlage

Wat speelt zich allemaal af in de tuinen rond Jeruzalem? Dramatisch is het zeker - in de nacht voor de kruisiging van Jezus - in de tuin of hof aan de voet van de Olijfberg. Hij was daar om zijn angst met zijn Vader te delen. En dan in de graftuin van Jozef van Arimathea waar Jezus werd neergelegd. Eerst was er relatieve rust, maar na drie dagen vond er de spectaculaire gebeurtenis van de opstanding plaats.

Deze verdiepbijlage:

Het leven wint, op weg naar Pasen. Marion Kuiper werkt het thema uit naar deze tijd met de hoop op een bloeiende tuin.

Pastoor Rochus Franken gaat in op de lijdende mens in relatie tot het lijden en sterven van Jezus.

In de tuin van verdriet en hoop werkt ds. Richtsje Abma het thema uit via Bidde in de nacht - van verdriet en het verdragen ervan - naar de hoop van Pasen. Maar ook het verrassende ontdekking dat Jezus leeft. Maria van Magdala roept het uit: "Ik heb de Heer gezien!"

In de tuin van Getsémané

De schilder Jan van 't Hoff geeft als toelichting op dit schilderij: Nadat Jezus in Jeruzalem de paasmaaltijd met zijn leerlingen heeft gevierd, neemt Hij hen mee naar buiten de stad. Naar de olijfgaard aan de voet van de Olijfberg: Getsémané.

Deze naam, afgeleid van het Aramese 'Gath shemanim', betekent: olijfpers. In Getsémané komt de enorme druk van het komende lijden op Jezus af. Eerder zei Hij: 'Maar Ik moet met een doop gedoopt worden, en hoe beklemmt (perst) het Mij, totdat het volbracht is'. Lukas 12:50. In Getsémané wil Jezus bidden. Hij verwijdert zich van zijn leerlingen, wordt 'zeer bedroefd en dodelijk beangst'. Zich ten volle bewust van het komende lijden, werpt Hij zich ter aarde en bidt zijn Vader of het mogelijk is dat het aan Hem voorbij zal gaan. Maar direct laat Hij erop volgen: 'maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt'. Zie www.gospelimages.nl

God en het lijden, Jezus in doodsangst

De krant staat zoals altijd vol narigheid. Sommigen zeggen (en ze hebben een punt): "Als God bestaat en als Hij zo liefdevol en machtig is, dan laat Hij deze vreselijke dingen niet gebeuren. Deze afschuwelijke dingen gebeuren, dus God bestaat niet."

Pastoor Rochus Franken

Helpt deze conclusie - God bestaat niet - om beter met verdriet om te gaan? 'Waarom, God, laat u dit gebeuren?' Een moeilijke vraag. Bestaat er een antwoord? Ik heb het nooit gekregen, jij ook niet vermoed ik. Zou het helpen om andere vragen te stellen? Hoe kun je er mee omgaan? Wat geeft je kracht in deze situatie? Deze vragen komen meestal niet aan de orde als er een (theoretische) discussie is over God en het lijden. Maar in het 'echte' leven, als je niet meer weet waar je het zoeken moet, zijn het misschien de enige vragen die tellen.

Je leeft maar één keer

In onze cultuur is lijden een stoorzender. Alles moet 'leuk' zijn. Zorg dat je geniet. Morgen kun je dood zijn. Op de facebookpagina van een kennis lees ik hoe geweldig zijn vakanties zijn. Pas toen zijn vriendin met hem brak, hoorde ik over rampzalige vakanties in 'real life'. Zijn commentaar: "Dat laat je natuurlijk niet zien op Facebook. Je laat alleen

je successen zien. Hoe goed het met je gaat. Wat niet gelukkig en geweldig is, is abnormaal."

Deze sfeer isoleert mensen. Als de sfeer zo is, waar kun je dan terecht met groot verdriet? Sta je er dan helemaal alleen voor? Echt naar een verdrietig mens luisteren vraagt tijd en geduld. Dat zijn schaarse goederen in onze hectische tijd. Biedt de maatschappij hier nog ruimte voor?

Laat me niet alleen.

Iemand vertelt hoe hij bij het sterfbed zit van een goede vriend: "Mijn vriend heeft niet eens de vijftig gehaald. Opeens kreeg zijn gezicht een geelachtige teint. In het Leids academisch ziekenhuis hoort hij het vonnis. "Er zit een agressieve tumor in je lever. We kunnen niets meer voor je doen." Binnen een paar weken is er niets meer over van een twee meter lange Hollandse vent. Ik zit aan zijn bed en voel me machteloos. Hij fluistert: "Iedereen praat tegen me. Geef niet op.

Probeer nou die alternatieve therapie eens. Vraag nou om 'een second opinion'. Ik word doodmoe van al het advies. Zeg even niets. Blijf alleen bij me. Laat me niet alleen." Is dat niet het ergste, wanneer je een groot verdriet hebt? Dat je je zo alleen kunt voelen?

Volgens atheïsten leef je in een gigantisch universum dat totaal onverschillig is wanneer het over jouw lot gaat. Niet echt een opvatting waar ik kracht uit haal. Op dit punt geeft het christendom een ander antwoord. Het antwoord is: 'Je bent nooit alleen.'

Jouw pijn, jouw verdriet en jouw angst, God voelt ze zelf. Jezus wordt verraden en gevangen genomen. Zijn lijden en kruis betekenen: 'Je bent nooit alleen. Er is Eén die precies weet hoe het voelt.' "Mag ik dan bij jou schuilen, als het nergens anders kan?" zingt Claudia de Breij. Dat is de kern: je bent niet alleen. Misschien het enige wat helpt.

Tuin van verdriet en hoop

Het verhaal van Jezus naar Pasen toe is een verhaal van verdriet. Wat hij doet, lukt niet goed. Hij moet zijn machteloosheid onder ogen zien. Hij blijkt zijn vrienden niet te kunnen vertrouwen. Hij staat er vaak alleen voor en moet zijn dromen en zijn leven loslaten.

Ds. Richtsje Abma

De tijd voor Pasen helpt ons om verdriet niet te negeren en er bij stil te staan. Dat kan helend werken. Want verdriet maakt je vaak eenzaam. Ik schaam me dood dat mijn verkering uit is, ik heb het nog aan niemand verteld! Ik heb depressieve gevoelens, maar ik zou niet weten aan wie ik dat kan vertellen! Ik verlang naar een nieuwe partner maar het lukt niet. Het is net alsof je niet aan 'de norm' voldoet als je te maken krijgt met verdriet en dingen die niet lukken. Die norm kan in jezelf zitten: ik ben de efficiënte overlever en ik red me door verdriet te omzeilen. Dat kan jaren goed gaan totdat je er niet meer omheen kunt. Die norm zit ook in onze monocultuur gericht op succes, groei en mooie plaatjes.

Bidden in de nacht

Tish Warren schreef een bijzonder boek met als titel *Bidden in de nacht*. Zij vertelt hoe ze door twee miskramen en het verlies van haar vader op een andere manier is gaan kijken naar verdriet. Verdriet is er niet alleen 'soms' als reactie op verlies in je leven. Het is 'deel van de dagelijkse ervaring van mens-zijn in een wereld die zowel goed als wreed is'. Verdriet is er altijd en is deel van ons bestaan, net als 'onze bloedsomloop of onze doopnaam'. Warren duikt in de vraag: hoe kun je God vinden als je midden in verdriet zit? Ze geeft een dubbel antwoord:

'Als we gelovig door deze donkere wereld willen wandelen, dan moeten we onze verliezen betreuren, hoe tragisch of alledaags ook. We moeten huilen met wie huilen. En we moeten gewoonten vormen om zowel de gebrokenheid van de wereld als de belofte van wat nog komt, eerlijk te benoemen.'

Ze pleit dus voor een eerlijke omgang met verdriet. Niet wegstoppen, niet ontkennen. Verdriet is een teken dat we emotioneel in leven zijn. En ten tweede zegt zij: we hebben manieren nodig om verdriet en vreugde ten volle te leren verwoorden. In onze gebeden en kerkdiensten, in gesprekken en overwegingen. Want: hoop en verlies zijn beide 'door en door' waar. Voor haar werd het avondgebed van de *completen* een houvast.

*Waak, lieve Heer,
over wie werken, waken
of wenen vannacht
en laat uw engelen hen
behoeden die slapen.
Zorg voor de zieken, Heer
Christus;
geef rust aan vermoeiden,
zegen de stervenden,
troost wie lijden,
heb medelijden met wie beproefd worden,
bescherm wie blij zijn,
en dat alles omwille van uw liefde.
Amen*

Paasmorgen

In het evangelie van Johannes staat dat er vlakbij Golgotha een 'tuin' was met daarin een nieuw graf (Johannes 19:41). Daar leggen de leerlingen Jezus neer. Na de sabbat komt Maria weer bij het graf en terwijl ze ploetert in het 'niet weten' van wat er is gebeurd, staat Jezus daar. Zij houdt hem voor de tuinman en ziet hem als begraafplaats-beheerder. Maar

Maria van Magdala herkent Jezus vol blijdschap!

dat is nu net wat hij niet is. Niet vastgehouden in de dood, maar opgestaan als levende. Geen onpersoonlijke functionaris, maar 'mijn Heer' en in die aanspreektitel (rabbouni) komt vertrouwdheid mee, hoop en gedeelde ervaring. Deze ontmoeting is een geheim.

Pasen maakt je ontvankelijk voor hoe mensen om je heen al paasmensen zijn. Zij gaan diep op de weg van de hoop, weten van lachen en huilen. Zo kunnen we leven als mensen in de tuin van deze wereld, met schop en hark, met bollen van hoop, geloof en liefde die we planten in het verborgene. Omdat er een tuinman is die de tuin niet loslaat, maar met ons blijft zaaien en planten.